

STADSWALLEN.

Amsterdam is sinds korten tijd voor natuurminnaars een, ik zou zeggen „interessant monument” rijker geworden. Eenige jaren geleden is men begonnen om onze stad een ceintuur-spoorbaan aan te leggen, een onderdeel van een grootsch opgezet plan, hetwelk echter door de snelle uitbreiding van de buitenwijken en door andere oorzaken niet ten volle kon worden uitgevoerd. Deze spoorbaan, een dijk van flinke hoogte, lag daar eenzaam en verlaten — de rails werden nimmer gelegd — zich uitstrekkend van de N.O.-, langs het Zuiden, naar de N.W.-zijde van de stad. Men heeft het vorig jaar het goede idee gehad op een gedeelte van dezen dijk door jonge werklozen een wandel- en fietspad te laten aanleggen en tegen een geringe vergoeding den toegang voor het publiek open te stellen. Dit nu is ongetwijfeld voor de natuurliefhebbers, in het bijzonder voor de ornithologen, een aanwinst.

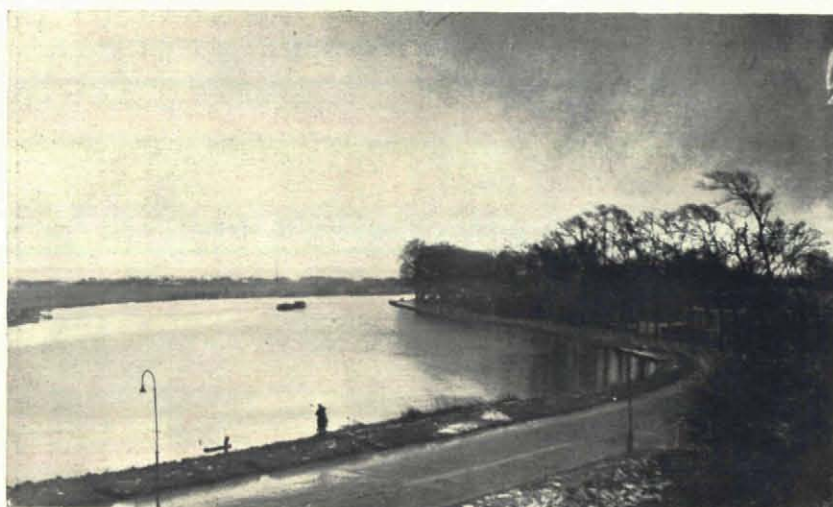
De Nieuwe Wandelweg met zijn prachtig uitzicht.

Wat de vogelfauna betreft, hebben wij tot nu toe niet te klagen. Amsterdam toch heeft in elk jaargetijde een vogelrijkdom in en om de stad, zooals maar weinig in ons land wordt aangetroffen. Minstens een derde van de in ons land regelmatig, hetzij 's zomers of 's winters vertoevende vogels, zijn bij ons waar te nemen. Ten eerste bezitten wij in het waterland ten Noorden van de stad en de oevers van het IJsselmeer een uitermate geschikt gebied voor de familie der Duikers, zooals futen, dodaarzen, en roodkeelduikers, waarvan de laatsten tot de geregeld weerkerende wintergasten behooren. De wilde ganzen trompetten daar in den herfst of het voorjaar hoog boven ons hun luide kreten over het water. Meer naar het N.W. bezitten wij in den thans wel-bekenden Rothoek een terrein, waarvan de slib een welvoorzien disch vormt voor alle soorten waadvogels en eenden; zelfs lepelaars toeven daar dikwijls. En hebben wij niet aan de Westelijke zijde onze polders, waar elk jaar tijdens den trek de goudplevieren neerstrijken en hun weemoedig . . . tluu . . . tluu . . . laten hooren! Verder vormen de Zuidelijke rand en de oevers van den Amstel met het geboomte en struikgewas een goed jacht- en woongebied voor de kleinere soorten. Ten slotte vinden wij op de plassen ten Oosten van de stad

nog uitgestrekte rietvelden, waar de snelle roover, de bruine kiekendief, zijn strooptochten houdt, de zeldzame roerdomp zich nog laat hooren, en onlangs zelfs de baardmeesjes zijn waargenomen.

Thans kunnen wij bij al deze vogelweelde onze zwerftochten in een nieuwe richting voortzetten. Zooals de spoordijk, thans bij ons bekend onder den weidschen naam van „Stadswallen”, zich daar als een dikke groene rups door den polder slingert, hoog boven de omgeving, met een vrij uitzicht naar alle kanten, is hij bijvoorbeeld een ideaal punt voor trekwaarnemers en wij gelooven stellig, dat het trekstation Texel interessante resultaten te boeken zal krijgen, indien het daar tijdens de voor- en najaarscampagne vrijwillige helpers weet te plaatsen.

Op een winterschen dag hebben wij de wandeling gemaakt en met genoegen geconstateerd, dat de „pietjes” hier in bonte verscheidenheid voorkomen, bont, zoowel in soorten als in kleurenrijkdom. De torenvalk in zijn warm roodbruin kleed ontbreekt natuurlijk niet. Elk ooggenblik zien wij hem dicht langs de zijden van den dijk scheren of staat hij er boven te wickelen,

Langs den Amstel bij Amsterdam.

speurende naar de hier veel voorkomende muizen. In de ondiepe sloot beneden in den polder staat onbeweeglijk de blauwe reiger, die wij tot op zeer korten afstand kunnen naderen, voordat hij met langzamen vleugelslag ons een ander beeld van zijn kleuren geeft. Snippen vliegen op, om pijlsnel in zig-zag vaart een goed heenkomen te zoeken voor de jagers, die hen in den pot nuttiger vinden, dan op het land. Even later smaken wij het twijfelachtig genoegen een paar patrijzen te zien neerleggen, die, voor de hagellading ze achterhaalt, hun angstig . . . gierk . . . laten hooren.

De onkruiden, die hier welig tieren, vormen met hun ontelbare zaden den kostelijken maaltijd voor de vinken, ringmusschen en kneutjes, die in kleine troepjes voor ons uitzwermen. Op de weilanden schommelen de roeken brutaal heen en weer, in gezelschap van de aartsvaderlijke bonte kraaien, terwijl de bewegelijke kauwtjes uit de hooge boomen aan de oevers van den Amstel af en aan vliegen.

Waar de dijk met een bocht den aan den rand van de stad gelegen wandelweg nadert, kunnen wij door onze kijkers in de boomen en het dorre hout de kool- en pimpelmeezen zien zwaaien, terwijl in den takkenwirwar van den slootkant het winterkoninkje rusteloos zijn voedsel zoekt. Ook zagen wij bij een waterpartij in een flits de parel van onze vogels, den ijsvogel, als een kleuren-spattende vederbal in het wintersche zonlicht wegschieten. Waterhoentjes loopen rustig

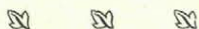
heen en weer, laten af en toe hun . . . kirk . . . hooren of verjagen een brutale meerkoet, die het ze blijkbaar lastig maakt. Op de helling scharrelt een zanglijster rond en probeert schuchter nog wat te zingen, te midden van koperwicken, die kort geleden hun winterkwartieren bij ons hebben opgezocht. In de weide zit een eenzame kievit, die niet met zijn broeders naar het Zuiden wenschte te trekken.

In de wazige verten van den Buitenveldertschen polder troepen de spreeuwen tezamen voor hun avondvluchten, terwijl in de boomen aan den Wandelweg de houtduiven reeds bij tientallen op hun nachtelijk zitje zijn neergestreken. Twee late wulpen trekken zacht-fluitend over onze hoofden en de meeuwen verlaten de stad om hun slaappleatsen op De Nieuwe Meer en omgeving op te zoeken.

Wij zijn aan het eind van onze wandeling gekomen, het wordt donker, rood zonlicht valt door wolkenkieren op de plassen. Wij gaan een oogenblik zitten en genieten van het uitzicht over het rossige water, waarachter vredige silhouetten van boerderijen oprijzen en een vrachtschipper met zijn groen en rood beplekte schuit zacht-roffellend op den einder verdwijnt.

Bij het huiswaarts keeren begeleidt ons de avondroep van de merels en het . . . kwaak, kwaak . . . van de wilde eenden uit den polder, die zich naar hun nachtverblijven in de stadsparken reppen.

AD. C. P. BAARS.

MAART.

Let nog maar eens weer op mijn vijftal beroemde datums: 1 Maart: aankomst van de wulpen; 10 Maart: de eerste hommels; 15 Maart: het eerste kievitse; 21 Maart: de eerste tijftjafzang; 31 Maart: vertrek van de groote massa's bonte kraaien, die in de duinen sliepen.

Merk ook, hoe de voorjaarswarmte zich op verschillende plaatsen laat gelden. Er zijn twee voorjaarswarmten: 1e. die van het „zachte weer” aangebracht door de Atlantische depressie; 2e. die van de stralende zon. Soms werken beide oorzaken gelijktijdig en dan weten we ons bijna niet te bergen van plezierig lentegevoel, terwijl buiten alles groeit en bloeit en zingt en rondvliegt. Maar dikwijls ook gaat het Atlantisch weertje gepaard met dichte bewolking en de heldere zon wordt vaak vergezeld van noordoosten wind en nachtvorst, dagvorst zelfs. Toch schept de heldere zon dan in het bovenste aardlaagje en in de onderste luchtlaag toestanden waarbij de lentebloemen wijd open gaan en de ontlukende planten al hoger opschieten. Vroeger heb ik er al eens op gewezen, hoe gemakkelijk de Helmbloemen, zoowel *Corydalis cava* als *C. solida* zich onder deze omstandigheden gedragen en zij mogen dan ook in geen enkelen tuin, waar men plezier in heeft en waar men leeren wil, ontbreken.

Wanneer we buiten nu rommel verbranden, moeten we ook opletten, of er in de omgeving iets gebeurt. Verleden jaar deed de warme luchtstroom citroenvlinders opvliegen, die in de klimop hun winterslaap hielden. Soms ook zie je meikevers te voorschijn komen, want die zijn sinds het vorig najaar al kant en klaar. In Thyse's Hof heb ik altijd eenige „brandplekken” om na te gaan, hoe die weer begroeid raken. Die groei begint tot nog toe altijd met mossen, in het bijzonder met ons krullerig vrindje *Funaria hygrometrica*. Jansen heeft dit jaar weer een heel mooie nieuwe groote brandplek gefokt.

Wat nu de tijftjaf betreft, dat is een van de lastige vogeltjes, die niet dadelijk bij hun aankomst al zingen. Zoo zijn er meer en 't is ook weer een heel aardige sport, om daar eens op te letten. Verleden jaar zag ik de mijne het eerst op 23 Maart. Op 25 Maart om half acht liep hij rond in den tuin (op den grond!) en om tien uur ging hij zingen. Den vorigen dag had ik ook heel goed opgelet. In April zijn roodstaartje en koekoek in dit opzicht ook bruikbare klanten.

Verschillende soorten van vogels zijn nu druk bezig met nestelen. Van de musschen en spreeuwen valt dat duidelijk genoeg in het oog, maar ge moet ook eens op andere soorten letten. Op